In de zaak 11-63:

Robert Lepape,

Inspecteur bij de Hoge Autoriteit van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, wonende te Brussel, Leemansstraat 74,

bijgestaan door mr. J. Duvieusart, advocaat te Charleroi,

ten deze domicilie gekozen hebbende ten kantore van F. Jansen, deurwaarder, Rue Aldringer 21 te Luxemburg,

Verzoeker

tegen

Hoge Autoriteit van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal,

vertegenwoordigd door P. Lamoureux, juridisch adviseur van de Hoge Autoriteit, als gemachtigde,

bijgestaan door mr. C. Cambier, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel,

ten deze domicilie gekozen hebbende te haren kantore, Place de Metz 2 te Luxemburg,

Verweerster

betreffende een vordering tot vergoeding van verhuiskosten en reiskosten,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

samengesteld als volgt:

A. Trabucchi, *Kamerpresident*,
L. Delvaux en W. Strauss (*Rechter-Rapporteur*), *Rechters*,
Advocaat-Generaal: M. Lagrange,
Griffier: A. Van Houtte,

het volgende

ARREST

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN

I — Feiten

Overwegende dat de feiten, die aan het geding ten grondslag liggen, als volgt kunnen worden samengevat:

1) Sedert 1953 is verzoeker bij de Hoge Autoriteit in dienst. Gedurende het tijdvak waarop het onderhavige beroep betrekking heeft (1959 tot 1962) was hij lid van de Inspectiedienst, later genaamd „Directie Inspectie", en was hij als zodanig belast met de uitvoering van controles bij de ondernemingen die aan de rechtsmacht van de E.G.K.S. waren onderworpen. Daardoor was hij genoodzaakt talrijke reizen te maken, waarvoor hij in veel gevallen van zijn particuliere auto gebruik maakte. Voor sommige van deze dienstreizen of gedeelten daarvan is tussen partijen een geschil ontstaan, onder meer over de vraag of de reiskosten moesten worden berekend op basis van het spoorwegtarief (zoals verweerster meent) of op basis van een vergoeding ad Bfr 3 voor elke per auto afgelegde kilometer (zoals verzoeker meent); laatstgenoemde vergoeding wordt hieronder aangeduid als „km-vergoeding".

2) Uiterlijk in december 1960 vernam verzoeker, dat het in de bedoeling van verweerster lag, hem van Luxemburg over te plaatsen naar Brussel.

De beschikking tot overplaatsing werd op 27 februari 1961 door de Voorzitter van de Hoge Autoriteit gegeven en trad op 1 maart 1961 in werking. De beschikking werd evenwel eerst op 17 april 1961 aan verzoeker betekend.

3) Verzoeker stelt, dat hij op 22 april 1961 van Luxemburg naar Brussel is verhuisd.

Op 17 april 1961 richtte hij zich in een nota tot de administratie van verweerster met de vraag, „in hoeveel exemplaren de rekening voor de verhuizing van mijn inboedel moet worden overgelegd". De administratie antwoordde met een nota van 18 mei 1961, waarin zij de aandacht van verzoeker vestigde „op artikel 15, sub a (n.l. van het vroegere Algemeen Reglement van de E.G.K.S.), bepalende dat de verhuiskosten worden terugbetaald voor zover zij de grenzen van een vooraf goedgekeurde prijsopgave niet overschrijden en dat te dien einde aan de Directie Personeel ten minste twee prijsopgaven dienen te worden overgelegd". Op 15 juni 1961 deelde verzoeker verweerster mede, dat hij een schriftelijke bevestiging had gevraagd van de prijsopgaven, die verhuisondernemingen in Luxemburg en Brussel hem in december 1960 hadden gedaan, en dat hij deze stukken zo spoedig mogelijk zou overleggen. Later zond verzoeker de Hoge Autoriteit een voor voldaan getekende rekening van de firma Lemort in Jemappes (België) ad Bfr 13.800 en een offerte van de firma Welter te Luxemburg d.d. 30 mei 1961. Verweerster weigerde evenwel, verzoekers verhuiskosten te vergoeden;

II – Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoeker* in zijn *verzoekschrift* concludeert, dat het den Hove behage:

„de vordering, die hij bij dezen bij Uw Hof indient tegen de Hoge Autoriteit van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, ontvankelijk te verklaren en derhalve de Hoge Autoriteit te veroordelen tot betaling aan verzoeker van een bedrag ad Bfr 13.800 + Bfr 4.615 + Bfr 2.918 + Bfr 2.943 + Bfr 16.009, vermeerderd met de interesten vanaf de dag van indiening van deze vordering en met de kosten";

dat de bedragen ad Bfr 13.800 en 16.009 onderscheidenlijk betrekking hebben op de verhuiskosten en op een aantal dienstreizen in de periode 1 maart tot 17 april 1961;

dat de andere bedragen betrekking hebben op dienstreizen, die voor en na deze periode plaatsvonden;

dat *verweerster* in haar *verweerschrift* concludeert, dat het den Hove behage:

„.....

de Hoge Autoriteit akte te verlenen van haar aanbod, tegen volledige kwijting een bedrag ad Bfr 12.364 te betalen op grond van de herziening van de afrekeningen voor de dienstreizen, die verzoeker tussen 1 maart en 17 april 1961 heeft gemaakt;

te verstaan dat met deze betaling aan alle aanspraken van verzoeker is voldaan;

de vorderingen van verzoeker voor het overige af te wijzen;

verzoeker in de kosten te veroordelen";

dat *verzoeker* de cijfers, die in zijn eerste conclusies voorkomen, bij *repliek* als volgt heeft gewijzigd:

- het bedrag ad Bfr 4.615 wordt Bfr 4.246
- het bedrag ad Bfr 16.009 wordt Bfr 3.645
- het bedrag ad Bfr 2.918 wordt Bfr 2.968;

dat het bedrag ad Bfr 3.645 het verschil vormt tussen het bedrag ad Bfr 16.009 en het bedrag Bfr 12.364, dat in het verweerschrift is aangeboden;

dat verzoeker ten aanzien van het „derde onderdeel van zijn conclusies", dat betrekking heeft op de interesten en proceskosten, het Hof verzoekt

„akte te verlenen dat deze post wordt geschat op een bedrag ad Bfr 100.000, eventueel in de loop van het geding te verhogen, te verlagen of te verbeteren";

dat *verweerster* bij *dupliek* concludeert, dat het den Hove behage:

„de Hoge Autoriteit akte te verlenen van haar aanbod, tegen volledige kwijting het bedrag ad Bfr 12.364 te betalen, dat in het verweerschrift reeds uitdrukkelijk is genoemd, met de interesten over het bedrag vanaf de datum van het beroep tot die van de betekening van het verweerschrift aan verzoeker; te verstaan dat met deze betaling aan alle aanspraken van verzoeker is voldaan;

de vordering van verzoeker voor het overige af te wijzen;

te verstaan dat het grootste gedeelte van de kosten, die verzoeker voor de betekening van het verweerschrift van de Hoge Autoriteit en alle kosten die hij daarna heeft gemaakt, te zijnen laste komen";

dat *verzoeker* in antwoord op de d.d. 24 oktober 1963 door het Hof gestelde vragen heeft verklaard, dat hij de vordering ad Bfr 2.943 vermindert tot Bfr 2.942;

dat hij in antwoord op de schriftelijk en mondeling door het Hof gestelde vragen heeft verklaard, dat hij zijn vordering met betrekking tot de reiskosten dusdanig vermindert, dat het geschil nog slechts betrekking heeft op de vraag of hij voor de desbetreffende dienstreizen aanspraak heeft op het spoorwegtarief of op de km-vergoeding;

III – Middelen en argumenten van partijen

Overwegende dat de middelen en argumenten van partijen als volgt kunnen worden samengevat:

1 – *VERHUISKOSTEN (VORDERING AD Bfr 13.800)*

Verzoeker stelt, dat volgens artikel 15 van het vroegere Algemeen Reglement van de E.G.K.S. de ambtenaar onvoorwaardelijk recht heeft op vergoeding van deze kosten. De controlemaatregelen die het artikel voorschrijft (indiening vooraf van prijsopgaven van verschillende verhuizers) vormt slechts een middel om de indiening van te hoge vorderingen te voorkomen. Wanneer om redenen van dienstbelang de verhuizing zo snel moet worden uitgevoerd dat dit voorschrift niet kan worden nageleefd, heeft dit uitsluitend tot gevolg dat voor de controle andere middelen te baat moeten worden genomen.

Verzoeker wijst erop dat verweerster zelf stelt, dat hij eerst op 17 april 1961 kennis kreeg van de beschikking waarbij hij werd overgeplaatst, zodat hij „overhaast" heeft moeten verhuizen. Behalve de rekening van de verhuizer van wiens diensten hij in feite gebruik heeft gemaakt, heeft hij nog de prijsopgaaf van een tweede verhuizer overgelegd. Het gevraagde bedrag is overigens lager dan wat gewoonlijk in rekening wordt gebracht voor verhuizingen van een dergelijke inboedel over een dergelijke afstand.

Verweerster legt artikel 15 voornoemd aldus uit, dat de administratie niet verplicht is de verhuiskosten te vergoeden wanneer de ambtenaar het daarbij bepaalde niet opvolgt. Zelfs indien in strijd met deze opvatting zou worden aangenomen, dat in bijzondere gevallen een uitzondering kan worden gemaakt ten gunste van de ambtenaar, dan doet een dergelijk geval zich hier niet voor; verzoeker kon er reeds in december 1960 op rekenen dat hij zou worden overgeplaatst en was derhalve niet genoodzaakt, overhaast te verhuizen.

De later ingediende prijsopgave van de firma Welter kan buiten beschouwing blijven, daar de verhuizing op dat tijdstip reeds had plaatsgehad. Anders dan in de nota van 15 juni 1961 is gesteld, heeft verzoeker geen bewijs geleverd voor zijn bewering, dat hij reeds vóór zijn verhuizing prijsopgaven had gevraagd.

2 – *VERGOEDINGEN VOOR DIENSTREIZEN*

A. *Algemeen*

Verzoeker stelt, dat in de geldende voorschriften niet duidelijk is bepaald, welke instantie heeft te beslissen over de vraag of de voorwaarden voor de uitkering van de km-vergoeding zijn vervuld, noch op welke wijze deze beslissing dient te worden genomen. Hij gaat er evenwel kennelijk van uit, dat de beslissing berustte bij het hoofd van de afdeling Inspectie, in casu drs. R. Burgert.

Wanneer deze op de reisopdracht schreef: „particuliere auto" (zoals in elk van de gevallen, waarover het onderhavige geding handelt, is geschied) dan was de betrokkene verplicht, van het aangeduide vervoermiddel gebruik te maken en was de administratie op haar beurt verplicht, de km-vergoeding uit te betalen. Elke andere oplossing heeft tot gevolg, dat de vermelding op de reisopdracht geen enkele zin heeft.

Verweerster is van mening, dat zij de geldende voorschriften juist heeft toegepast. Zij merkt op, dat in de oorspronkelijke versie van het Algemeen Reglement voor dienstreizen tussen de standplaats en het centrum van de plaats van bestemming vergoeding volgens het spoorwegtarief verplicht was. Door de wijziging van het Reglement bij besluit van de Commissie van Voorzitters van de E.G.K.S. d.d. 21 november 1960 is deze bepaling ingetrokken en werd de toekenning van de km-vergoeding aan bepaalde vastgestelde voorwaarden onderworpen. In geen van de gevallen is de vereiste goedkeuring verleend.

De enkele vermelding „particuliere auto" op de reisopdracht geeft geen recht op de km-vergoeding, doch is slechts bedoeld als aanduiding, dat het gebruik van de auto niet leidt tot verlenging van de reisduur.

Verweerster wijst er op dat verzoeker zelf toegeeft, dat drs. R. Burgert niet in elk van de gevallen tot uitbetaling van de km-vergoeding heeft geadviseerd; verschillende malen heeft hij iedere vermelding weggelaten of wel geschreven, dat het spoorwegtarief moest worden toegepast.

B. *Gegevens betreffende de verschillende dienstreizen*

De stukken betreffende de dienstreizen (reisopdrachten, afrekeningen, briefwisseling tussen partijen enz.) zijn ten processe overgelegd.

Voorts heeft de Hoge Autoriteit een overzicht ingediend, waarop voor elk van deze dienstreizen de bijzonderheden zijn vermeld, onder meer de bedragen die verweerster heeft betaald of aangeboden enerzijds en die, welke verzoeker verlangt anderzijds. Verzoeker heeft de juistheid van de cijfers in dit overzicht niet betwist.

a) *Dienstreizen tussen 1 juli 1959 en 31 december 1960 (vordering ad Bfr 4.615, bij repliek verminderd tot Bfr 4.246)*

In het verzoekschrift berekent *verzoeker* het verschil tussen het bedrag, waarop hij recht meent te hebben, en het bedrag, dat in feite is uitbetaald, op Bfr 4.615.

Verweerster antwoordt in de eerste plaats dat, indien de berekeningsmethode van verzoeker wordt gevolgd, de uitkomst Bfr 4.625 bedraagt. Doch, aangenomen dat verzoekers stelling gegrond is, heeft hij slechts recht op een bedrag ad Bfr 4.266, daar hij geen rekening heeft gehouden met een vergoeding van Bfr 359, welke is uitbetaald op grond van de afrekening no. 1696 D.

Bij repliek betwist *verzoeker* het gestelde betreffende de Bfr 359, doch verklaart hij, dat hij zijn vordering vermindert tot Bfr 4.246, daar hij van nu aan dienstreizen, waarbij het geschil op een afstand van minder dan 50 km betrekking heeft, buiten beschouwing laat.

b) *Dienstreizen tussen eind december 1960 en eind januari 1961 (vordering ad Bfr 2.918, bij repliek verhoogd tot Bfr 2.968)*

Deze dienstreizen (viermaal van Luxemburg naar Brussel en v.v.) vonden plaats op een tijdstip waarop stakingen het onmogelijk maakten, per trein te reizen.

Partijen zijn het er over eens, dat het bedrag ad Bfr 2.918, in het verzoekschrift genoemd, op een rekenfout berust en moet worden vervangen door Bfr 2.968.

Verzoeker meent, dat hij in casu reeds daarom recht heeft op de km-vergoeding, omdat het gebruik van zijn particuliere auto noodzakelijk was.

Verweerster voert hiertegen aan, dat er geen causaal verband bestaat tussen de stakingen en het gebruikte vervoermiddel. Verzoeker heeft immers voor het merendeel van de dienstreizen, die hij maakte, van zijn eigen auto gebruik gemaakt. Overigens is het uit het oogpunt van de geldende voorschriften van geen belang of het gebruik van de auto vrijwillig geschiedt, dan wel om redenen onafhankelijk van de persoonlijke wil.

Overigens is op basis van de km-vergoeding slechts een bedrag ad Bfr 2.920 verschuldigd, daar voor de berekening dient te worden uitgegaan van de afstanden die op de officiële wegenkaarten zijn vermeld.

c) *Dienstreizen tussen 1 maart en 17 april 1961 (vordering ad Bfr 16.009, bij repliek verminderd tot Bfr 3.645)*

De vordering ad Bfr 16.009 berustte onder meer hierop, dat verweerster vóór de indiening van het beroep van mening was dat, daar de overplaatsing van verzoeker naar Brussel op 1 maart 1961 van kracht was geworden, niet Luxemburg doch Brussel als uitgangspunt voor de onderhavige dienstreizen moest worden beschouwd. Verzoeker voerde daarentegen aan, dat hij eerst op 17 april 1961 van de overplaatsingsbeschikking in kennis was gesteld.

Door haar – bij verweerschrift gedane – aanbod tot betaling aan verzoeker van Bfr 12.364 heeft verweerster zich op dit punt bij het betoog van verzoeker neergelegd. Zij merkt evenwel op, dat voor de dienstreis 7276 L, die na 17 april 1961 plaatsvond, alleen de enkele reis Luxemburg–Brussel, niet het „retour Brussel" voor vergoeding in aanmerking komt, daar verzoeker op dat moment reeds wist, dat Brussel zijn nieuwe standplaats was.

d) *Dienstreizen na 17 april 1961 (vordering ad Bfr 2.943, verminderd tot tot Bfr 2.942)*

Partijen zijn het er over eens, dat het gevorderde bedrag als volgt is samengesteld:

— Bfr 1.425 in verband met de afrekeningen 1848 L en 1421 L;

— Bfr 1.517 in verband met een dienstreis van 2 tot 6 april 1962.

De verlaging tot Bfr 2.942 berust op de rectificatie van een rekenfout;

IV — Procedure

Overwegende dat de procedure regelmatig is verlopen;

dat de Eerste Kamer van het Hof op rapport van de Rechter-Rapporteur, de Advocaat-Generaal gehoord, heeft besloten dat geen instructiemaatregelen nodig waren;

dat zij evenwel op 24 oktober 1963 partijen enkele vragen heeft gesteld, waarop deze schriftelijk hebben geantwoord;

dat de mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden op 7 november 1963;

dat de Advocaat-Generaal op 5 december 1963 zijn conclusie heeft voorgedragen;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT

I — Verhuiskosten

1) Overwegende dat artikel 15, sub a, van het vroegere Algemeen Reglement van de E.G.K.S. van 1 juli 1956, als gewijzigd door de

Commissie van Voorzitters op 21 november 1960, onder meer het volgende bepaalt: „Ambtenaren . . . ontvangen een vergoeding voor de gedane uitgaven in verband met de verhuizing van hun persoonlijke inboedel . . . Deze kosten worden terugbetaald voor zover zij de grenzen van een vooraf goedgekeurde prijsopgave niet overschrijden. Aan de ter zake bevoegde diensten van de instellingen dienen ten minste twee prijsopgaven te worden overgelegd";

dat niet is betwist, dat verzoeker voor zijn verhuizing geen prijsopgave heeft ingediend, zodat de in genoemd artikel bedoelde goedkeuring niet kon worden verleend;

dat dientengevolge de vraag rijst, of de betrokken ambtenaar in een dergelijk geval zonder meer zijn rechten verliest;

2) Overwegende dat de letterlijke interpretatie van genoemd voorschrift niet tot een duidelijk resultaat leidt;

dat de tweede zin de indruk wekt, dat aan de ambtenaar een onvoorwaardelijk recht wordt toegekend;

dat evenwel volgens de derde zin dit recht blijkbaar vervalt, indien de ambtenaar niet voor zijn verhuizing ten minste twee prijsopgaven indient;

dat derhalve bij de uitlegging betekenis en doel van dit voorschrift uitgangspunt moeten zijn;

dat artikel 15 berust op het algemene beginsel, dat de werkgever verplicht is de ambtenaar alle onkosten te vergoeden die in het belang van de dienst zijn gemaakt, doch daarvoor in de plaats het bewijs kan verlangen, dat de ambtenaar de uitgaven inderdaad heeft gedaan en dat deze inderdaad nodig waren;

dat verzoeker volgens dit beginsel slechts recht heeft op vergoeding van verhuiskosten, indien de bewijzen die hij achteraf overlegt

de Hoge Autoriteit in staat stellen, volgens de beginselen van behoorlijk bestuur te beoordelen of de beweerde verhuizing inderdaad heeft plaatsgehad, welke kwantitatieve en kwalitatieve prestaties de verhuizer heeft geleverd (kubieke inhoud van de inboedel enz.) en of de verlangde prijs, gezien de geleverde prestaties, billijk is;

3) Overwegende dat verzoeker in een brief van 15 juni 1961 aan de administratie van de Hoge Autoriteit had verklaard: „Ik heb een schriftelijke bevestiging gevraagd van de prijsopgaven, die verhuisondernemingen in Luxemburg en Brussel mij in december 1960 hebben gedaan. U zult bemerken, dat ik ten slotte de laagste prijsopgave heb gekozen. Zodra ik over alle papieren beschik, zal ik ze U toesturen";

dat verzoeker echter achteraf slechts de volgende stukken heeft overgelegd:

- een rekening van een Belgische verhuizer d.d. 22 april 1961, welke voor voldaan is getekend en waarin wordt verwezen naar een prijsopgave die verzoeker niet heeft overgelegd; het bedrag van deze rekening is niet gespecificeerd en maakt geen melding van belangrijke bijzonderheden, zoals de omvang van de inboedel, de afgelegde afstand enz.;

- een brief van een te Luxemburg gevestigde verhuizer, die een „prijsopgave" bevat ad Bfr 2.595 + 1.460 + 13.240; deze brief is gedateerd 30 mei 1961, hoewel de verhuizing volgens de mededelingen van verzoeker reeds op 22 april 1961 had plaatsgehad;

dat deze stukken de Hoge Autoriteit kennelijk niet in staat hebben gesteld zich een oordeel te vormen over de feiten, die volgens de hierboven genoemde algemene beginselen voorwaarde waren voor de terugbetaling der verhuiskosten;

dat deze vordering van verzoeker dientengevolge moet worden afgewezen;

II – Vergoedingen voor dienstreizen

1 – *OPMERKINGEN VAN ALGEMENE AARD*

a) Overwegende dat verzoeker zowel in zijn schriftelijk antwoord op de vragen van het Hof als tijdens de mondelinge behandeling heeft verklaard, dat hij het geschil wenst te beperken tot de vraag of kosten, die voor bepaalde dienstreizen of voor gedeelten daarvan zijn gemaakt, moeten worden vergoed op basis van het spoorwegtarief of volgens het tarief van Bfr 3 voor elke kilometer die per eigen auto wordt afgelegd („km-vergoeding");

dat de Hoge Autoriteit zich hiertegen niet heeft verzet;

dat derhalve kan worden aangenomen, dat verzoeker wat de andere geschilpunten betreft afstand heeft gedaan van zijn vorderingen;

b) Overwegende dat volgens verzoeker de vermelding „particuliere auto" op zijn reisopdrachten op zichzelf voldoende is om hem recht te geven op de km-vergoeding;

dat gedurende het tijdvak waarop dit geschil betrekking heeft de vergoedingen voor dienstreizen waren geregeld in verschillende statutaire bepalingen die elkander hebben opgevolgd, in het bijzonder de artikelen 17, sub d, en 13, sub d, van het Algemeen Reglement van de E.G.K.S. van 1 juli 1956 in de oorspronkelijke versie, artikel 17, sub d, van het Algemeen Reglement in de versie, vastgesteld door de Commissie van Voorzitters op 21 november 1960, en artikel 12, leden 1 tot 4, van bijlage VII bij het ambtenarenstatuut van de E.G.K.S., dat thans van kracht is;

dat al deze artikelen min of meer woordelijk gelijkluidend bepalen, dat „aan ambtenaren kan worden toegestaan voor een bepaalde dienstreis van hun particuliere auto gebruik te maken, mits hierdoor de duur van de dienstreis niet wordt verlengd" en dat in dit geval de reiskosten in beginsel volgens het spoorwegtarief en slechts bij wijze van uitzondering op een andere grondslag worden vergoed;

dat daarom een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de toestemming voor het gebruik van de particuliere auto en de uitkering van de km-vergoeding;

dat de bedoelde toestemming slechts inhoudt, dat er geen bezwaar bestaat tegen het gebruik van de particuliere auto; dat de uitkering van de km-vergoeding echter is gebonden aan de erkenning, dat het gebruik van genoemd vervoermiddel in het belang van de dienst is;

dat overigens, zoals ook in casu is geschied, de reisopdrachten in de praktijk in veel gevallen worden verstrekt door de rechtstreekse chef van de ambtenaar die met de dienstreis is belast, terwijl de beslissing over de vraag, op welke grondslag de reiskosten worden vergoed, in laatste instantie bij de algemene administratieve diensten berust, hetgeen nodig is om discriminaties ten voor- of ten nadele van bepaalde ambtenaren of groepen van ambtenaren te vermijden;

dat op grond van het voorgaande over het algemeen dient te worden aangenomen, dat opmerkingen op de reisopdrachten, waarin als vervoermiddel de „particuliere auto" wordt aangewezen, doch niet wordt verklaard dat het gebruik van dit vervoermiddel in het belang van de dienst is, slechts de betekenis hebben van een toestemming in voormelde zin;

dat daarom de stelling van verzoeker niet gegrond is;

dat integendeel voor elke dienstreis, waarover verschil van mening bestaat, behoort te worden nagegaan of aan de materiële en juridische vereisten voor de verlening van de km-vergoeding is voldaan;

2 — *DE VERSCHILLENDE DIENSTREIZEN AFZONDERLIJK*

Overwegende dat bij het onderzoek van deze dienstreizen zal worden uitgegaan van de gedetailleerde gegevens, vermeld in een overzicht van de onderhavige dienstreizen, dat is opgenomen onder punt a) van het antwoord van de Hoge Autoriteit d.d. 31 oktobêr 1963 op de schriftelijke vragen van het Hof en dat door verzoeker niet wordt betwist (hierna te noemen „overzicht");

dat volgens dit overzicht het onderzoek zich dient uit te strekken over de dienstreizen vermeld onder de nos. 1, 5 tot en met 16, 18 en 19, alsmede over een dienstreis die plaatsvond van 2 tot 6 of 7 april 1962;

dat daarentegen de dienstreizen vermeld onder de nos. 2, 3 en 4 niet in aanmerking zullen worden genomen, daar deze op de hierboven sub 1a genoemde gronden buiten behandeling kunnen blijven;

dat ditzelfde geldt voor de dienstreis no. 17, waarbij het door verzoeker gevorderde bedrag gelijk is aan het bedrag, dat de Hoge Autoriteit reeds heeft betaald, althans te betalen aangeboden;

A. *Dienstreizen, in het overzicht vermeld onder de nos. 1 en 5 tot en met 9 (vordering ad Bfr 4.615, bij repliek verminderd tot Bfr 4.246)*

a) Overwegende dat op deze dienstreizen van toepassing zijn de artikelen 17, sub d, en 13, sub d, van het vroegere Algemeen Reglement van de E.G.K.S. in de oorspronkelijke versie;

dat laatstgenoemd artikel onder meer bepaalt: „Indien de berekening niet op deze grondslag kan geschieden, worden de modaliteiten voor de vergoeding bij bijzondere beslissing van het tot aanstelling bevoegde gezag vastgesteld";

dat het „advies" van de Administratieve Commissie van de Hoge Autoriteit van 3 mei 1957, goedgekeurd door de Voorzitter van de Hoge Autoriteit, als een dergelijke bijzondere beslissing kan worden beschouwd;

dat dit „advies", dat de vergoeding voor dienstreizen van de ambtenaren van de Inspectiedienst (later „Directie Inspectie") regelt, onder meer bepaalt: „De administratie is van oordeel, dat deze dienstreizen inderdaad in het algemeen talrijke verplaatsingen rondom een

centraal punt in een bepaald industriegebied noodzakelijk maken, waarvoor het gebruik van een auto bijzonder nuttig is. Zij is evenwel van mening, dat het gebruik van de particuliere auto voor de reis naar en van het centrum van de plaats van bestemming in het merendeel der gevallen niet in het rechtstreeks belang van de dienst is";

dat het advies voorts bepaalt, dat de reizen tussen de standplaats en het centrum van de plaats van bestemming worden vergoed op basis van het spoorwegtarief, terwijl voor de overige trajecten het gebruik van gehuurde auto's of van particuliere auto's („na voorafgaande goedkeuring") is toegestaan;

dat in laatstgenoemd geval het tarief voor de vergoeding aan de ambtenaar Bfr 3 bedraagt voor elke km die in feite wordt afgelegd;

dat het advies ten slotte bepaalt: „Er wordt met nadruk op gewezen dat, ten einde in aanmerking te komen voor de vergoeding van Bfr 3 per km, uitdrukkelijk toestemming moet zijn verleend voor het gebruik van de particuliere auto";

b) Overwegende dat kan worden toegegeven, dat uit deze bepalingen niet duidelijk blijkt of de km-vergoeding ipso jure is uitgesloten wanneer de reisopdracht geen melding maakt van reizen naar en van de omstreken van een „centrum van de plaats van bestemming", doch slechts van reizen tussen de standplaats en één of meer grote steden die over goede spoorwegverbindingen beschikken;

dat deze bepalingen evenwel ongetwijfeld aldus moeten worden verstaan, dat uitkering van de km-vergoeding in een dergelijk geval slechts in bijzondere omstandigheden en op grond van uitvoerige bewijsstukken mogelijk is;

dat tot deze opvatting bijdraagt, dat voornoemd „advies" lager in rang is dan het Algemeen Reglement, volgens hetwelk vergoeding op een andere basis dan het spoorwegtarief slechts in uitzonderingsgevallen mogelijk is;

Overwegende dat de dienstreizen, die in het overzicht zijn vermeld onder de nos. 1, 7, 8 en 9, uitsluitend betrekking hadden op reizen tussen de standplaats (Luxemburg) en Brussel;

dat het Hof uit de overgelegde stukken niet voldoende bewijs heeft kunnen putten voor de stelling, dat het gebruik van de particuliere auto „in het rechtstreeks belang van de dienst" was;

dat integendeel de chef van verzoeker, drs. R. Burgert, in enkele van de vermelde gevallen heeft aangegeven, dat het spoorwegtarief een billijke grondslag voor de vergoeding der reiskosten vormde;

dat niet als voldoende bewijs kan worden aangemerkt, dat hij in andere gevallen op de reisopdrachten opmerkingen heeft geplaatst of goedgekeurd als „particuliere auto, Bfr 3 per km";

dat het voorgaande tot de conclusie leidt, dat de vorderingen van verzoeker met betrekking tot deze dienstreizen niet gegrond zijn;

c) Overwegende dat de nos. 5 en 6 van het overzicht betrekking hebben op een reis van de standplaats (Luxemburg) naar Brussel en terug, voorts op reizen van Brussel naar Den Haag en terug en ten slotte op reizen binnen het industriegebied waarvan Brussel het middelpunt vormt;

dat het geschil uitsluitend betrekking heeft op de reizen van Brussel naar Den Haag en terug, daar de Hoge Autoriteit de overige reizen op basis van het km-tarief heeft vergoed;

dat dient te worden onderzocht of de vordering van verzoeker behoort te worden toegewezen op deze grond, dat het onlogisch zou zijn, voor een bepaalde dienstreis een deel van de kosten op basis van het spoorwegtarief en een ander deel op basis van het km-tarief te vergoeden;

dat dit niet het geval is;

dat derhalve de vraag of de uitbetaalde bedragen – binnen de door de geldende bepalingen objectief vastgestelde grenzen – de kosten dekken, die door het gebruik van de particuliere auto zijn veroorzaakt, slechts kan rijzen voor zover dit vervoermiddel is gebruikt in het belang van de dienst;

dat de km-vergoeding voor het traject Brussel–Den Haag terecht niet is uitbetaald, daar het dienstbelang even goed zou zijn gediend indien verzoeker voor dit traject van een minder kostbaar middel van vervoer, zoals de spoorwegen, gebruik had gemaakt;

dat het verzoeker vrijstond zijn particuliere auto te gebruiken, wanneer hij om zuiver persoonlijke redenen daaraan de voorkeur gaf;

dat hij bij zijn onkostenberekening niettemin in aanmerking had dienen te nemen, dat de totale reiskosten overeenkomstig de verleende goedkeuring op grond van twee verschillende berekeningsmethoden zouden worden vergoed;

dat dientengevolge de vordering van verzoeker ook ten opzichte van deze dienstreizen niet gegrond is;

dat hieruit voortvloeit, dat de vordering tot betaling van een bedrag ad Bfr 4.246 behoort te worden verworpen, zonder dat behoeft te worden berekend tot welk bedrag deze vordering zou zijn verminderd op grond van de hierboven (sub 1a) genoemde verklaring van verzoeker;

B. *Dienstreizen, in het overzicht vermeld onder de nos. 10 tot en met 13 (vordering ad Bfr 2.918, bij repliek verhoogd tot Bfr 2.968)*

a) Overwegende dat de Hoge Autoriteit opmerkt, dat verzoeker van zijn standpunt bezien slechts aanspraak kan maken op een bedrag ad Bfr 2.920, daar de afgelegde afstanden moeten worden berekend aan de hand van de officiële wegenkaarten;

dat volgens de hierboven (sub 1a) genoemde verklaring van verzoeker dergelijke vragen in dit geding buiten behandeling blijven;

dat er derhalve van moet worden uitgegaan, dat verzoeker zijn vordering heeft verminderd tot Bfr 2.920;

b) Overwegende dat het hier vier reizen van Luxemburg naar Brussel en terug betreft, waarvoor verzoeker gebruik moest maken van zijn particuliere auto in verband met de stakingen van de Belgische Spoorwegen;

dat de Hoge Autoriteit in het bijzonder aanvoert, dat er geen causaal verband bestaat tussen de staking en het gebruik door verzoeker van zijn eigen auto, daar hij het grootste deel van zijn dienstreizen per auto placht te maken;

dat dit verweer miskent, dat er in casu een causaal verband bestond tussen de staking en de noodzaak, van de eigen auto gebruik te maken;

Overwegende dat de opvatting van de Hoge Autoriteit ook op andere gronden moet worden verworpen;

dat de vergoedingsplicht in casu op grond van het Statuut moet worden beoordeeld aan de hand van artikel 17, sub d, laatste lid, van het Algemeen Reglement van de E.G.K.S. in de op 21 november 1960 door de Commissie van Voorzitters vastgestelde versie;

dat genoemd lid als volgt luidt: „Aan ambtenaren die geregeld onder bijzondere omstandigheden dienstopdrachten vervullen, kan door het tot aanstelling bevoegde gezag echter, in plaats van een vergoeding van de reiskosten per spoor, een vergoeding per afgelegde km worden toegekend, indien aan het gebruik van openbare vervoermiddelen en aan de terugbetaling van de kosten van vervoer op de gewone basis kennelijk bezwaren verbonden zijn";

dat, zoals de Hoge Autoriteit in het genoemde „advies" van 3 mei 1957 indirect heeft erkend, de leden van de Afdeling Inspectie „geregeld onder bijzondere omstandigheden dienstopdrachten" vervulden;

dat het gebruik van de spoorwegen in casu onmogelijk was;

dat de Hoge Autoriteit evenmin heeft beweerd, dat het dienstbelang het gebruik van een vliegtuig in plaats van de particuliere auto vereiste;

dat aan de vergoeding van uitsluitend het spoorwegtarief – d.w.z. Bfr 578 voor een traject van 440 km, d.w.z. Bfr 1,31 per km – „kennelijk bezwaren verbonden zijn", daar genoemd bedrag klaarblijkelijk onvoldoende was ter dekking van de onkosten die verzoeker in feite had gemaakt;

dat alle kosten, die al dan niet rechtstreeks worden veroorzaakt door het bezit en het gebruik van een auto, inclusief afschrijving, als kosten van vervoer moeten worden beschouwd;

dat weliswaar artikel 17, sub d, voornoemd slechts bepaalt, dat het tot aanstelling bevoegde gezag in dergelijke gevallen de km-vergoeding „kan" toekennen;

dat het op het eerste gezicht twijfelachtig schijnt, of het „advies" van 3 mei 1957 a priori als een dergelijke toekenning kan worden beschouwd, aangezien dit advies slechts doelt op dienstreizen waarvoor het gebruik van auto's ook in de omgeving van het centrum van de plaats van bestemming was vereist;

dat evenwel uit de inleiding tot het „advies" kan worden afgeleid dat dit berust op het beginsel, dat het te vergoeden bedrag niet lager mag zijn dan de werkelijk gemaakte kosten;

dat het advies dus in het licht van dit beginsel moet worden beschouwd;

dat, voor het geval van een particuliere auto gebruik werd gemaakt, volgens de ter zake toepasselijke bepalingen behalve het spoorwegtarief als basis voor de vergoeding slechts in aanmerking kwam het tarief ad Bfr 3 voor elke km die per auto werd afgelegd;

dat uit deze overwegingen voortvloeit, dat de vordering van verzoeker tot betaling van Bfr 2.920 gegrond is;

dat de Hoge Autoriteit verzoeker voorts een rente verschuldigd is ad 4,5 % vanaf de dag van indiening van het beroep tot de dag van betaling;

C. *Dienstreizen, in het overzicht vermeld onder de nos. 14, 15 en 16 (vordering ad Bfr 16.009, bij repliek verminderd tot Bfr 3.645)*

a) Overwegende dat de Hoge Autoriteit in haar verweerschrift de oorspronkelijke vordering van verzoeker tot betaling van Bfr 12.364 heeft erkend;

dat verzoeker dientengevolge het litigieuze bedrag heeft verminderd tot het verschil tussen Bfr 16.009 en Bfr 12.364, of wel Bfr 3.645;

dat de Hoge Autoriteit ten aanzien van de over het bedrag ad Bfr 12.364 verschuldigde interesten zich slechts bereid heeft verklaard, deze te vergoeden tot de dag waarop het verweerschrift aan verzoeker is betekend;

dat deze termijn evenwel volgens algemene rechtsbeginselen behoort te lopen tot de dag waarop het verschuldigde bedrag in feite wordt betaald;

b) Overwegende met betrekking tot de reis die in het overzicht voorkomt onder no. 16, dat het geschil tussen partijen voorts betrekking had op de vraag of de terugreis van Brussel naar Luxemburg moest worden vergoed, niettegenstaande het feit dat verzoeker intussen van zijn overplaatsing naar Brussel op de hoogte was gesteld;

dat evenwel volgens de hierboven (sub 1 a) genoemde verklaring van verzoeker moet worden aangenomen, dat dit punt verder buiten behandeling kan blijven;

c) Overwegende dat de onderhavige dienstreizen betrekking hebben op reizen tussen Luxemburg en Brussel, alsmede tussen Brussel en verschillende industriegebieden;

dat de Hoge Autoriteit de km-vergoeding alleen voor laatstgenoemde reizen heeft toegekend;

Overwegende dat deze reizen moeten worden beoordeeld aan de hand van artikel 17, sub d, van het vroegere Algemeen Reglement van de E.G.K.S., met name het laatste lid hierboven sub B geciteerd, jo het – door de Voorzitter van de Hoge Autoriteit goedgekeurde – „advies" van de Administratieve Commissie van de Hoge Autoriteit d.d. 20 februari 1961;

dat dit „advies"

– de km-vergoeding vaststelt op Bfr 3;

– bepaalt „dat deze wijze van betaling slechts dan kan worden toegepast, indien het reizen betreft, waarvan onder verantwoordelijkheid van de directeur van de Directie Inspectie is vastgesteld, dat het gebruik van openbare vervoermiddelen moeilijkheden zou opleveren (in de reisopdracht moet een gemotiveerde reden worden opgegeven) en waarvoor is vastgesteld, dat de terugbetaling van de kosten op de gewone basis volkomen ontoereikend zou zijn (controle achteraf aan de hand van een nauwkeurig en gemotiveerd overzicht van de afgelegde afstand)";

d) Overwegende dientengevolge dat toekenning van de km-vergoeding onder meer afhankelijk was van de voorwaarde, dat bij vergoeding volgens het spoorwegtarief kennelijk slechts een gedeelte van de werkelijke onkosten zou worden gedekt;

dat de beslissing hierover in handen was van de algemene administratieve diensten, zulks ter vermijding van discriminaties tussen de ambtenaren van de Hoge Autoriteit;

dat genoemde voorwaarde op bovenvermelde gronden (vgl. sub A c) niet reeds daarom was vervuld, omdat het bedrag dat per km werd uitgekeerd lager was dan Bfr 3;

dat wat de dienstreizen betreft, die in het overzicht zijn vermeld onder de nos. 14 en 16, een vergelijking tussen het totale aantal afgelegde kilometers en het totale bedrag dat in feite is uitgekeerd naar het oordeel van het Hof van Justitie niet uitwijst, bij gebreke van nauwkeuriger gegevens, dat de uitbetaalde vergoeding „volkomen ontoereikend" was;

dat daarom de vordering van verzoeker op dit punt ongegrond is;

e) Overwegende dat volgens bovengenoemde voorschriften een andere voorwaarde voor de toekenning van de km-vergoeding hierin bestond, dat de chef van de betrokken ambtenaar op de reisopdracht met opgave van redenen diende te verklaren, dat het gebruik van de particuliere auto nodig was in het belang van de dienst;

dat de reisopdracht, die in het overzicht is vermeld onder no. 15, de volgende opmerking bevat: „R. Lepape moet zijn eigen auto gebruiken tegen een vergoeding van Bfr 3/km, om geheel vrij te zijn bij het bezoeken der kolenmijnen";

dat deze vermelding uitsluitend wordt gedekt door de handtekening van verzoeker, terwijl de handtekening van zijn chef, drs. R. Burgert, aan het hoofd van de reisopdracht is geplaatst;

dat deze wijze waarop de reisopdracht is ingevuld naar de mening van het Hof niet beantwoordt aan de eisen, die in bovengenoemd „advies" zijn gesteld;

dat toch, ter vermijding van misbruik, aan de verklaringen, die recht geven op de km-vergoeding – welke volgens de uitdrukkelijke bepaling van het Algemeen Reglement een uitzonderingskarakter draagt – zowel wat vorm als wat inhoud betreft zeer strenge eisen moeten worden gesteld;

dat derhalve de vordering van verzoeker ook op dit punt ongegrond is;

Overwegende dat de vordering tot betaling van een bedrag ad Bfr 3.645 op grond van het voorgaande moet worden afgewezen;

D. *Dienstreizen, in het overzicht vermeld onder de nos. 18 en 19; dienstreis van 2 tot 6 (of 7) april 1962 (vordering ad Bfr 2.943, verminderd tot Bfr 2.942)*

Overwegende dat deze dienstreizen aan de hand van dezelfde voorschriften moeten worden onderzocht als de hierboven sub C behandelde reizen;

dat evenwel op de dienstreis van 2 tot 6 (of 7) april 1962 van toepassing is artikel 12, lid 4, alinea 3, jo artikel 12, lid 1, van bijlage VII bij het huidige Statuut van de E.G.K.S. d.d. 1 januari 1962;

Overwegende dat al deze reizen zijn ondernomen vanuit Brussel, verzoekers nieuwe standplaats, met als reisdoel Antwerpen, Rotterdam, Luxemburg, Luik alsmede de industriestreek rondom Luik;

Overwegende dat de chef van verzoeker op de reisopdrachten voor de eerste twee reizen had geschreven: „R. Lepape heeft toestemming zijn eigen auto te gebruiken en heeft recht op de vergoeding van Bfr 3/km";

dat de reisopdracht voor de derde dienstreis slechts de – door de chef geparafeerde – vermelding bevat „eigen auto; Bfr 3/km";

Overwegende dat, in afwijking van het „advies" van 20 februari 1961, deze vermeldingen geen opgaaf van redenen bevatten, waaruit blijkt dat het gebruik van de particuliere auto noodzakelijk was;

dat deze lacune in casu te ernstiger is, omdat tussen de verschillende steden, hierboven genoemd, uitstekende spoorwegverbindingen bestaan;

dat in dit verband ten hoogste een uitzondering zou kunnen worden gemaakt voor de reizen binnen de industriestreek van Luik;

dat evenwel ter zake uit de overgelegde stukken blijkt, dat deze reizen slechts een klein gedeelte van de in totaal afgelegde afstand omvatten;

Overwegende dat dientengevolge deze vordering zonder meer kan worden afgewezen, zonder dat behoeft te worden berekend tot welk bedrag deze vordering zou zijn verminderd op grond van de hierboven (sub 1 a) genoemde verklaring van verzoeker;

III – Kosten

Overwegende dat volgens artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering in de gedingen tussen de Gemeenschap en haar ambtenaren de kosten door de betrokken Instelling gemaakt te haren laste blijven;

Overwegende dat verzoeker slechts ten aanzien van een klein gedeelte van zijn vorderingen in het gelijk is gesteld;

dat evenwel moet worden overwogen, dat hij gedwongen was beroep in te stellen, ten einde zijn aanspraken bevestigd te zien;

dat bijgevolg, ook al zijn deze aanspraken in veel beperkter mate toegewezen dan verzoeker had gevorderd, overeenkomstig artikel 69, paragraaf 3, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering de kosten

dienen te worden gecompenseerd, met dien verstande, dat de Hoge Autoriteit de helft van de door verzoeker gemaakte kosten draagt;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord partijen in haar pleidooien;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de E.G.K.S.;

Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de E.G.K.S., met name artikel 32;

Gelet op het Algemeen Reglement van de E.G.K.S. van 1 juli 1956, met name

- de artikelen 13, sub d, en 17, sub d, in de oorspronkelijke versie;

- de artikelen 15, sub a, en 17, sub d, in de versie vastgesteld in de besluiten van de Commissie van Voorzitters van 21 november 1960, in werking getreden op 1 december 1960;

Gelet op het Statuut van de ambtenaren van de E.G.K.S. van 1 januari 1962, met name bijlage VII, artikel 12, leden 1 en 4;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, met name de artikelen 69 en 70;

Gelet op de – door de Voorzitter van de Hoge Autoriteit goedgekeurde – adviezen van de Administratieve Commissie van de Hoge Autoriteit d.d. 3 mei 1957 en 20 februari 1961 betreffende de vergoeding van reiskosten aan de ambtenaren van de Inspectiedienst of de Afdeling Inspectie;

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer)

Rechtdoende,

Verleent de Hoge Autoriteit akte van haar aanbod, tegen volledige kwijting aan verzoeker een bedrag te betalen ad Bfr 12.364, dat volgens de mededelingen van de Hoge Autoriteit voortvloeit uit de rectificatie van de afrekeningen voor de dienstreizen, die verzoeker tussen 1 maart en 17 april 1961 heeft gemaakt;

Veroordeelt de Hoge Autoriteit tot betaling aan verzoeker van de rente ad 4,5% over het hierboven genoemde bedrag, te rekenen vanaf de dag van indiening van het beroep tot de dag van betaling;

Veroordeelt de Hoge Autoriteit tot betaling aan verzoeker van een bedrag ad Bfr 2.920, vermeerderd met rente ad 4,5%, te rekenen vanaf de dag van indiening van het beroep tot de dag van betaling;

Compenseert de kosten in dier voege dat de Hoge Autoriteit haar eigen kosten draagt en de helft van de kosten van verzoeker, en dat verzoeker de andere helft van zijn kosten draagt;

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

Aldus door het Hof gewezen en ondertekend te Luxemburg op negentien maart negentienhonderdvierenzestig.

TRABUCCHI DELVAUX STRAUSS

Uitgesproken ter openbare zitting gehouden te Luxemburg op negentien maart negentienhonderdvierenzestig.

Voor de Griffier,

H. J. EVERSEN,
Adjunct-Griffier

De President van de Eerste Kamer,

A. TRABUCCHI